

Presentació llibre de Juli Gutiérrez

Museu del Joguet de Figueres 10 abril 2014

La matemàtica de la història

Alexandre Deulofeu o el pensador global

Començaré fent una puntualització prèvia. Sento la necessitat de fer-la. No puc evitar-ho. Rebutjo amb tota l'energia de que sigui capaç de manifestar, la denominació de profeta referida a Alexandre Deulofeu. No era un profeta. Una profecia és el nom que es dona a una predicció que prové d'una inspiració sobrenatural o divina que tenen certes persones. Nostradamus n'és el prototipus més paradigmàtic. És indiscutiblement el personatge que més tinta ha fet córrer, essencialment referida a la seva visió profètica. Era un personatge que va deixar una obra fora del comú, dotada d'un excepcional poder de fascinació. És fluvial. Està precedida d'una carta al seu fill Cèsar, a la qual em referiré molt breument per dir que d'entrada es dona ell mateix la condició de profeta ja que hi diu que li entrega una memòria escrita en profit dels homes a partir d'allò que la divina essència li va fer conèixer amb l'ajuda del moviment dels astres. Si voleu, es podria trobar un cert paral·lelisme entre les figures de Nostradamus i Deulofeu: la seva condició de científics. Nostradamus era metge i va descobrir com es transmetia la pesta i va inventar quatre segles abans de Pasteur el mètode asèptic. En una època en que l'exercici de la medicina tenia més de màgia que de ciència va fer un descobriment i va trobar una cura, la qual cosa només és possible per mitjà d'observacions, és a dir d'investigacions. Però en la carta esmentada al seu fill li diu que les seves prediccions són

afirmacions astronòmiques animades per l'única voluntat divina i, particularment, per l'esperit de profecia. És a dir, no són el resultat de cap observació, de cap anàlisi.

L'estudi d'en Deulofeu, en canvi és el fruit d'una acurada investigació que culmina en el descobriment d'una llei reguladora del procés històric dels pobles i de les cultures. També fa un descobriment. Els seus estudis de Farmàcia i Ciències Químiques fan que s'adoni de la constància i precisió dels fets biològics i que els processos evolutius són processos matemàtics perfectes i conclou que si aquesta constància es fa palesa als ens individuals també ha de ser-ho quan s'aplica a una col·lectivitat. Lluny de considerar la seva conclusió com definitiva el seu esperit científic el porta a investigar i comparar aquests processos.

La comparació és una figura retòrica, però també és una tècnica que parteix de l'estudi i de l'anàlisi de problemes concrets, actualitza conceptes i apropa objectius i finalitats. De l'estudi comparat, sorgeixen elements cognoscitius indispensables en tant que s'obté un coneixement que permet elaborar categories classificatòries per enquadrar i analitzar processos. Si només se n'analitza un, ja sigui amb un criteri territorial o temporal, sostraiem-li el seu contingut essencial el convertim en una cosa buida.

Per això, a l'hora d'analitzar un procés o s'interpreta atenent el contingut polític o l'anàlisi no serà coherent. Cap anàlisi que es limiti al coneixement dels fenòmens sorgits en un sol àmbit nacional o estatal no és seriosa. Un examen de les diferents experiències, l'estudi de les analogies, de les constants històriques, condueix a la fixació i determinació de models a seguir i d'objectius a aconseguir. I també, no menys important, de situacions a evitar. La comparació, avui, s'imposa com una necessitat, no només pels analistes polítics, sinó ja pels que han de decidir en política, Quan parlem de decidir en política no ens referim només als polítics individualment considerats. Els col·lectius també reclamen el dret a decidir.

Els resultats de Deulofeu van ser espectaculars i li van permetre establir la llei que Francesc Pujols anomenà MATEMÀTICA DE LA HISTÒRIA que enunciaré d'una manera sintetitzada dient *Les cultures que han existit (i les que han d'existir) responen a uns processos biològics perfectes. Les cultures neixen, arriben a la maduresa, decauen i moren.* Analitza tots i cadascun dels cicles. No m'hi estendré. Us recomano el llibre i escoltar amb atenció la presentació que en farà el seu autor. Si que recuperaré una frase que acabo d'utilitzar "els col·lectius reclamen el dret a decidir". Deulofeu ens diu que això és el veritable règim democràtic i conseqüent amb la seva metodologia d'anàlisi comenta que el règim democràtic porta en el seu sí el germen de la seva pròpia destrucció.

El primer volum de la Matemàtica de la Història va ser publicat el 1957. Mig segle més tard Tzvetan Todorov, filòsof i historiador francès d'origen búlgar, conegut pels seus assaigs sobre la memòria històrica i la democràcia, ha publicat un, també assaig, que titula "Els enemics íntims de la democràcia" en el qual afirma que la

democràcia segrega ella mateixa els seus enemics. Hi faig referència per assenyalar la vàlida i permanència de les anàlisis d'Alexandre Deulofeu.

Les seves prediccions són els resultats d'unes anàlisis polítiques rigoroses. Quan el 1951, només sis anys després de la desfeta del nazisme, Alemanya es trobava ocupada, dividida, destruïda políticament i econòmica, afirmava que aquesta es convertiria en el termini de deu anys en la primera potència europea. També l'any 1951 pronosticava que la Unió Soviètica aniria cap a la desintegració, fet que tindria lloc al voltant de l'any 2000 i d'una manera sobtada, tal com va succeir. I és que Deulofeu, insisteixo, no va ser un profeta, però va ser un analista polític excepcional.

El llibre d'en Juli Gutiérrez és un llibre que s'ha de llegir i rellegir amb profunditat, i meditant-ne bé el contingut. Alguns passatges, especialment les referències al predomini alemany i a l'escenari actual a Catalunya m'han recordat algunes converses tingudes amb ell i amb uns admiradors de l'obra del seu avi, amics meus, que el van voler conèixer i que s'han desplaçat a Figueres en diverses ocasions. Aquests amics tenen responsabilitats polítiques en diferents organismes i em va agradar veure que compartien criteris i anàlisis. I vaig recordar el desig de Deulofeu: Tant de bo que la llei de la història arribés a coneixement de les directrius de la política mundial. De ser així i d'amoïllar-se a la llei del Creador podran evitar-se moltes catàstrofes.

I per acabar, em torno a referir al dret decidir, en aquest cas el dret de Catalunya a esdevenir estat, a exercir la seva sobirania. En una paraula, a ser independent. El volum 8 de l'obra del teu avi al final del darrer capítol, el 42, a la pàgina 375 s'hi diu que el fet es produirà als voltants del 2029.,

passatge que tu reculls en el teu llibre a la pàgina 224.

Jo, tal vegada a causa de la meua edat, sóc impacient. Participo en alguns actes en els quals prenc la paraula. Quasi tots els acabo exposant el vaticini del teu avi, però hi afegeixo, després de reiterar la meua

admiració per Alexandre Deulofeu, que desitjo fermament que en aquest s'hagi equivocat. No puc esperar el 2029.

Moltes gràcies

Narcís Oliveres.